

LIISA RUUSKA

Kasvua ikä kaikki

Tony Dunderfelt siteeraa kirjansa johdanto-osassa tunnettua aikuiskasvatuseriaa: jokainen ihminen pyrki elämänsä aikana tulemaan yhä enemmän omaksi itsekseen. Kirja tarkastelee ihmisen elämänsä nimenomaan yksilöitymistapahtumana. Elämänsä ajattelun lähtee siitä, että ihmisen kehitys jatkuu koko elämän ajan ja jokaisen ihmisen elämä muodostaa ainutlaatuisen yksilöllisen kokonaisuuden. Edelleen elämänsä ajattelun perusteissa todetaan, että yksilöllisistä eroista huolimatta voidaan ihmisen elämässä löytää yleisiä kehityksen lainmukaisuuksia, joihin suhteuttamalla yksilön kehitystapahtumat voidaan parhaiten ymmärtää.

Kirja on rakenteeltaan selkeä, kuten oppikirjaksi tarkoitettun teoksen tulee ollakin. Alussa selvitetään elämänsä ajattelun perusteita. Seuraavaksi eri kulttuurien ja aikakausien käsityksiä ihmisen kehitysvaiheista. Myös psykologisen tutkimuksen vaiheita tarkastellaan pääpiirteittäin. Elämänsä ajattelun menetelmiin ja tutkimuksellisiin peruskysymyksiin viitataan tarkoituksella vain pintapuolisesti, kuin johdannoksi lukijalle, joka on kiinnostunut perehtymään enemmän psykologiseen tutkimukseen.

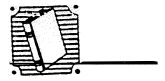
Toinen pääluke valottaa ihmisen elämänsä ajattelun vaihe vaiheelta, ikäkausittain. Tekijä perustelee aikuisuutta käsittelevän osan laajuutta sillä, että lapsuuteen ja nuoruuteen keskittyvää kirjallisuutta on jo runsaasti saatavilla. Teoksen kolmas pääluke johdattelee lukijan tieteellisen työskentelyn perusteisiin ja erilaisiin ihmiskäsityksiin. *Erik H. Eriksonin*, *Carl Gustav Jungin* ja *Rudolf Steinerin* teorioiden pääpiirteet esitellään myös kolmannessa luvussa. Kirjoittaja mainitsee heidät tässä yhteydessä nimenomaan elämänsä ajattelututkijoina. Oletettavaa on, että kyseiset tutkijat liittyvät monen lukijan mielessä sel-

Tony Dunderfelt 1992. Elämänsä ajattelun psykologia. WSOY. 265 sivua

lasiin asiakokonaisuuksiin kuin pedagogiikka, kehityopsykologia tai piilotajunta. Kaikkia kolmea tutkijaa yhdistää kuitenkin kiinnostus ihmisen elämänsä ajatteluun kokonaisuutena. Dunderfelt pitää mielenkiintoisena nimenomaan sitä, kuinka eri tavalla ja eri näkökulmista voidaan samaa asiaa tarkastella.

Viimeinen pääluke sisältää harjoituksia, joiden avulla lukija voi kehittää omaa itsetuntemustaan ja tulla tietoisiksi tavastaan hahmottaa maailmaa. Harjoitukset soveltuvat parhaiten toteutettavaksi ryhmässä, esim. opiskelijoiden kesken. Jotta harjoitukset vastaisivat tarkoitustaan, tulee ryhmähengen olla hyvä ja ilmapiirin turvallinen. Omien ajatusten ja muistojen kanssa työskentely kun ei välttämättä ole kovin helppoa.

Tekijä korostaa tieteidenvälisen yhteistyön elämänsä ajattelututkimuksessa. Esimerkkeinä hän mainitsee psykologian, sosiologian, kasvatustieteen ja antropologian tieteenalat. Edelleen hän painottaa tutkijalta vaadittavaa kohteen myötälävää tiedostamista. Paitsi eri tieteidenvälinen yhteistyö, nousee kirjassa esiin myös taiteen ja tieteen yhteydet inhimillisen tiedostamisen, jota elämänsä ajattelututkimuskin osaltaan on, kehittämiseksi. Kirjoittaja toteaa ihmisen elämänsä ajattelun olevan niin moniulotteinen tutkimuskohde, ettei se avaudu ilman molempia näkökulmia. Elämänsä ajattelun tiedostamiseksi tarvitaan menetelmiä, joissa yhdistyvät eläytyvä kuunteleminen ja tieteelle ominainen tarkka ajattelu. Dunderfelt toteaa esimerkiksi runon voivan ilmentää ihmi-

sen elämänvaiheita. Niinpä kirja sisältääkin runoja, valokuvia ja elämäkertoja, jotka väriläiskien lailla tuovat käytäntöä erilaisten teorioiden ja oletusten rinnalle.

Dunderfeltin Elämäнкаарipsykologia on luokiteltu sosiaalia ja terveydenhuolto-otsakkeen alle. Yhtyisin mielelläni lauseeseen kirjan takakannessa, jossa todetaan sen soveltuvan myös psykologiaa ja kasvatustiedettä opiskeleville, sekä kaikille ihmishuhtedyössä toimiville. Lisäksi teos soveltuu erittäin hyvin luettavaksi kaikille ihmisille, joiden käsitys ihmisen jatkuvasta kehittämisestä on päässyt vääristymään länsimaisen, nuoruutta avoimesti ihannoivan mediaympäryön pyörikyssä.

Opiskelijaa ajatellen on kirja luettavuudeltaan melko helppo, lukuunottamatta joidenkin teorioiden esittelyä, josta kirjoittaja huomauttaakin aiheutuvan harkittua aivotoiminnallista pinnistelyä. Kirjallisuusluettelosta käy selvästi ilmi elämäнкаariajattelun moni-ilmeisyys. Lukija löytää sieltä varmasti kiinnostustaan vastaavia teoksia, mikäli Dunderfeltin kirja on herättänyt hänessä itsetutkiskelun ja pohdinnan kipinän.

Dunderfelt toteaa kirjansa lopussa jäävän lukijan oman harkinnan varaan kenen teoreettinen näkemys parhaiten vastaa koettua todellisuutta. Hän ei siis asetu puolustamaan erityisesti mitään teoriaa. Viimeiseksi hän muistuttaa kunkin lukijan vapaudesta luoda itse oma elämäнкаарipsykologiansa.